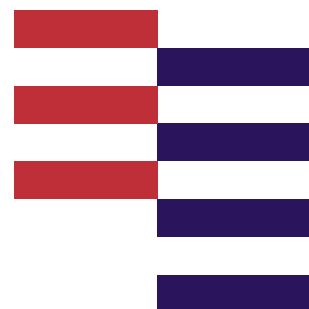

Collegeprogramma 2014 – 2018

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom

Collegeprogramma 2014 – 2018

Inhoud

Inleiding en leeswijzer	4
Pijler Bestuur	7
Pijler Sociaal Domein	8
Pijler Fysiek Domein	11
Pijler Vrije Tijd (Sport, Cultuur, Recreatie & Toerisme)	14
Pijler Financiën	17
Thema Economie en Werkgelegenheid	18
Thema Veiligheid	20
Thema Duurzaamheid	22
Thema Samenwerking	24
Thema Participatiesamenleving	25
Thema Dienstverlening	27

Inleiding en leeswijzer

Bergen op Zoom is een historische stad met een eigen identiteit. Generaties Bergenaren hebben onze stad gemaakt tot wat ze nu is. Daar zijn wij trots op. Daarom bouwen wij doordacht voort op het verleden. Wij willen een duurzaam en leefbaar Bergen op Zoom nalaten. Dat is onze ambitie. Maar onze vraagstukken zijn talrijk, indringend en complex. We krijgen als gemeenten, per saldo, steeds minder geld ter beschikking. De nieuwe taken vanuit het Rijk stellen ons voor grote uitdagingen.

Daarom zoeken we naar een nieuw houvast. Dat vraagt om passie, visie en het maken van keuzes, ingegeven door een set van waarden van waaruit wij handelen. Het vraagt om samenwerking met verschillende partijen op verschillend ruimtelijk schaalniveau. Het vraagt ook om meer ruimte voor eigen initiatief van inwoners en om zelfsturing. We moeten effectief zijn en onderzoeken welke vormen van sturing en regie daarbij passen. Welke de veerkracht stimuleren en de bijdragen uit de samenleving verhogen.

Onze prioriteiten

Verbinding binnen de samenleving staat voorop! Iedereen telt mee en iedereen kan meedoen.

Bovendien hebben deze doelen onze prioriteit:

- We verlagen de schuldenlast.
- We bevorderen de economie en werkgelegenheid. Dat doen we in relatie met het onderwijs.
- We ontwikkelen onze compacte stad. Daarvoor intensiveren we het gebruik van de ruimte en versterken we de stedelijke functies.
- Daarnaast is veiligheid voor ons een basisvoorwaarde.

Wij zetten wederzijds vertrouwen centraal. Van daaruit schakelen we op verschillende schaalniveaus. Gaan we allianties aan met verschillende partijen. Ontwikkelen we meer duurzame netwerken met andere gemeenten en regio's. Nemen we vaker afstand en laten we meer aan anderen over en stellen we heldere doelen om ruimte te creëren voor andere partijen.

Wij willen veelbelovende initiatieven faciliteren en randvoorwaarden scheppen. Daardoor kunnen inwoners, ondernemers en organisaties innoveren. Zo borgen we onze legitimiteit als lokale overheid. Wij zijn dan dienstbaar aan het zelfoplossend vermogen van partijen in de samenleving. We zijn het van harte eens met de gemeenteraad om Bergen op Zoom te ontwikkelen tot 'een duurzame participatiesamenleving in de brede zin'. Dat is onze gezamenlijke ambitie.

Leeswijzer

Het Collegeprogramma is ontstaan op basis van het Coalitieakkoord 'Merck toch hoe Sterck' en het Raadsprogramma 2014-2018.

De indeling van dit Collegeprogramma is analoog aan die van het Coalitieakkoord. Hieraan ligt een gedachte ten grondslag die zich het beste laat vertalen in 'Samenhang in beleid en Uitvoering'.

De zes thema's uit het Coalitieakkoord (Economie & Werkgelegenheid, Veiligheid, Duurzaamheid, Samenwerking, Participatiesamenleving, Dienstverlening) staan niet op zichzelf, maar zijn grensoverschrijdende thema's die meerdere beleidsvelden raken en veel verschillende actoren kennen.

De vijf pijlers uit het Coalitieakkoord (Bestuur, Sociaal Domein, Fysiek Domein, Vrije Tijd, Financiën) zijn de fundamenten waarop wij de uitvoering van de nieuwe ambities én het bestaande beleid vorm geven.

De toewijzing van middelen vindt ook op dit niveau (programma/productgroep) plaats. Dit ziet u ook terug in de nieuwe programmabegroting, waar de pijlers de programma's in de begroting vormen en de thema's de paragrafen.

In dit Collegeprogramma hebben we geprobeerd onze passie aan het papier toe te vertrouwen.

In het besef dat het niet om woorden gaat, maar om daden. Van ons allemaal in Bergen op Zoom. Want iedereen in Bergen op Zoom doet er toe. Daarom nodigen we iedereen van harte uit om mee te doen.

Bergen op Zoom, 23 september 2014.

Frank Petter, Burgemeester

Arjan van der Weegen, Wethouder

Ton Linssen, Wethouder

Ad Coppens, Wethouder

Yvonne Kammeijer - Luycks, Wethouder

Patrick van der Velden, Wethouder

Lidia Spindler, Gemeentesecretaris / Algemeen directeur

Pijler Bestuur

Wat willen we bereiken?

Van autoriteit naar partner

De traditionele rol van de gemeente verandert. We zijn steeds minder een autoriteit en steeds meer een speler of partner in het netwerk. We gaan nauw samenwerken met inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals. Die samenwerking is vaker horizontaal en tijdelijk. Deze tijd vraagt om een andere bestuursstijl. Wij zijn een betrouwbare partner, die oprecht nieuwsgierig is naar wat een ander beweegt en kan. Zo geven wij andere partijen de ruimte om innovatief, initiatiefrijk en ondernemend te zijn.

Minder regels, meer eigen verantwoordelijkheid

De samenleving wil minder regeldruk en minder bureaucratie. Er is behoefte aan maatwerk en transparante communicatie. Wij willen (lokale) regels en procedures vereenvoudigen, verminderen of afschaffen. Hier gaan we onderzoek naar doen. We passen de regels met gezond verstand toe en schaffen af wat overbodig is.

Open houding naar inwoners

Een open houding werkt twee kanten op. Aan de ene kant nemen we een open houding aan naar inwoners en naar veranderingen. Zo stimuleren we goede initiatieven en sturen we als dat nodig is. Aan de andere kant laten we met een open houding onszelf meer zien. We voeren ons werk dichterbij de inwoners uit. Door meer zichtbaar te zijn tonen we onze betrokkenheid. Zo kunnen we meer maatwerk leveren in onze dienstverlening.

Wat doen we wel en wat niet?

We willen voortdurend in de gaten houden welke taken we wel en niet zelf uitvoeren. Nieuwe taken komen namelijk boven op de wettelijke en niet-wettelijke taken die we al uitvoeren. Hierbij houden we rekening met het sobere financiële beleid en de specifieke expertise die we nodig hebben om alle taken te kunnen uitvoeren.

Intern: goed samenspel en integriteit

We willen dat de raad, het college en de ambtelijke organisatie goed samenwerken en integer zijn. Dit is essentieel in deze tijd, waarin we als gemeente voor grote opgaven staan. Dat geldt zowel op bestuurlijk niveau als binnen de ambtelijke organisatie. Hiermee willen we zorgen voor vertrouwen bij inwoners, ondernemers en organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We nemen een actieve houding aan en werken goed samen met anderen. Dat doen we zowel intern, met de gemeenteraad, als extern met inwoners, ondernemers, instellingen, politieke partijen en alle andere actieve betrokkenen.
2. Initiatieven die de samenleving versterken zijn welkom. Wij stimuleren deze initiatieven en doen dat vanuit een open en respectvolle houding. Daarnaast maken we gebruik van *wisdom of the crowd*, de expertise van de samenleving.
3. We streven ernaar dat betrokkenen meer eigen verantwoordelijkheid krijgen voor de publieke ruimte, niet alleen gebruiker, maar ook 'eigenaar'.
4. We verbinden ons aan de gedragsregels die zijn opgesteld over houding en integriteit. Deze regels worden in de aankomende periode regelmatig geëvalueerd.
5. Wij zijn een betrouwbare overheid. We faciliteren, we werken mee en we denken mee, we sturen als dat wenselijk of noodzakelijk is.
6. Als dat mogelijk is, schrappen we regels.
7. We zorgen voor een open, transparante en proactieve communicatie naar de inwoners en ondernemers. Dit doen we door goed, tijdig en volledig te zijn in onze informatie. Hiervoor gebruiken we innovaties die oplossingen op maat bieden. Zo zorgen we ervoor dat we betrouwbaar zijn en verwachtingen managen.
8. Wij positioneren de ambtelijke organisatie zo, dat deze aantoonbaar en zichtbaar betrokken is bij de ontwikkelingen in de gemeente.

Pijler Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?

'Samen leven is samen doen'

In Bergen op Zoom telt iedereen mee. En we vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Zo volgen we de trend om meer en meer een participatiesamenleving te worden. Daarbij vergroten we de zelfredzaamheid van de inwoners. Samen zorgen we voor een vangnet voor de meest kwetsbare mensen.

Hoe zorgen we voor een goede implementatie, organisatie en uitvoering van de nieuwe gemeentelijke taken? En wat is er wel of niet mogelijk binnen de bezuinigingen die zijn opgelegd? Deze vragen staan centraal binnen het Sociaal Domein. Deze pijler gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt: zorg, welzijn, arbeid, onderwijs en gezondheid.

Optimaal en eenduidig helpen

We stellen de vraag van de burger centraal. Daarom benaderen we de taken integraal en verbinden we die meer met elkaar. Er komt een integrale toegang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Hiervoor zetten we sociale teams in. Ook richten we de front en back office anders in, zodat alle loketten en toegangen opgaan in de integrale toegang. Zo zetten we schaarse middelen zo efficiënt mogelijk in. En zo helpen we optimaal en eenduidig.

Een sterke visie

We hanteren deze uitgangspunten:

- Eerst eigen kracht
- We zetten op tijd in
- Het vangnet is de uiterste oplossing
- Winst door samenwerking en ontschotting
- We gaan uit van het te bereiken resultaat
- We kiezen voor innovatie

Sociaal Innovatiefonds biedt uitkomst

Minder financiële middelen en meer taken voor onze gemeente. Om dat te kunnen bewerkstelligen moeten we bezuinigen. Dit doen we door innovatie en efficiency. Hiervoor richten we een Sociaal Innovatiefonds op. We willen realiseren dat dit fonds innovatieve ideeën in het Sociaal Domein stimuleert, ontschotting van de geldstromen creëert en daarmee meer efficiency bewerkstelligt. Dat de dubbelingen in de ketensamenwerking tegen gegaan worden en financiële tegenvallers opgevangen worden. Zo hebben we op termijn een sluitend financieel perspectief.

Nieuwe taken voor de gemeente

De overgang naar een participatiesamenleving geeft onze gemeente enkele belangrijke nieuwe taken:

1. We worden verantwoordelijk voor alle jeugdzorg (de nieuwe Jeugdwet).
2. We bieden meer ondersteuning bij mensen die thuis wonen en ondersteuning of zorg nodig hebben (uitbreiding Wet Maatschappelijke Ondersteuning).
3. We maken een plan voor participatie, dat past bij iedere doelgroep.
4. We bieden passend onderwijs aan voor ieder kind binnen de regio.

Hieronder leest u een uitwerking van deze vier taken.

De nieuwe jeugdzorg: één gezin, één plan

Vanaf 1 januari 2015 zijn wij verantwoordelijk voor alle jeugdzorg: de provinciaal gefinancierde zorg en premiegefinancierde zorg (via de AWBZ en de Zorgverzekeringswet). Hiermee volgen we de nieuwe Jeugdwet. Zo liggen alle budgetten en verantwoordelijkheden bij één bestuurslaag, namelijk de gemeenten. Hiermee kunnen we de jeugdzorg verbeteren. We bieden integrale ondersteuning. Centraal moet staan: één gezin, één plan. We bieden preventieve ondersteuning en we brengen de zorg dichtbij.

De nieuwe Wmo: meer mensen thuis

Mensen die ondersteuning en zorg nodig hebben, moeten zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Dat is het doel van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning. We krijgen een verbrede verantwoordelijkheid om hen te ondersteunen. De ondersteuning wordt uitgebreid met begeleiding, kortdurend verblijf, beschermd wonen en hulp bij het huishouden.

We ontvangen van het Rijk minder budget dan hiervoor nu beschikbaar is. Dat geldt ook voor andere gemeenten. Daarom zoeken we naar innovatieve manieren van ondersteuning. We werken samen als Brabantse Wal-gemeenten (Bergen op Zoom, Steenberghe en Woensdrecht). Hiervoor hebben we gezamenlijk het projectplan 'Invoering Wmo 2015' opgesteld.

Culturomslag

Ouderen moeten zoveel mogelijk blijven wonen in de eigen omgeving. Hiervoor is het belangrijk dat we een culturomslag realiseren; de ouderen moeten zelf al vroeg nadenken over hoe ze oud willen worden. Daarbij zijn enkele punten van belang. Noodzakelijke voorzieningen zijn vlakbij. De woning is leeftijdsbestendig en er zijn vrijwilligers (mantelzorgers) nodig. Want de volledige inzet van professionals wordt onbetaalbaar.

Participatie: iedereen doet mee

Meedoen is uitgangspunt van ons beleid. We zorgen ervoor dat iedereen meetelt. En dat iedereen op zijn of haar eigen manier participeert in de samenleving. Het is onze taak om iedereen die kan werken en een bijstandsuitkering krijgt naar regulier werk te begeleiden. Dat doen we via de kortst mogelijke weg. Want werk gaat voor inkomen. Werk is de basis voor zelfstandigheid, het benutten en ontwikkelen van talenten en vaardigheden en de beste manier om uit armoede en sociaal isolement te komen.

Ook mensen met weinig inkomen doen mee in de samenleving. Daar stemmen we ons minimeleed op af. En hierbij gaan we uit van vertrouwen. We gaan het armoedebeleid uitgebreid evalueren. Hierna beslissen we of we dit beleid moeten aanpassen.

Voor iedere doelgroep zetten we de re-integratie instrumenten in die het beste passen. Zo wordt iedereen van betekenis voor de maatschappij. Hiervoor moeten we wel:

- De tekorten bij het Werkvoorzieningsschap (WVS) terugdringen
- Samenwerken met werkgevers en andere partners
- Mensen stimuleren om naar vermogen arbeid of vrijwilligerswerk te aanvaarden

Passend onderwijs

Ons doel is om kinderen onderwijs te bieden dat het beste aansluit bij hun mogelijkheden. Dit moet zoveel mogelijk gebeuren in het reguliere onderwijs. Dat geldt ook voor gehandicapte kinderen. We zorgen ervoor dat hun handicap geen belemmering is om naar het regulier onderwijs te gaan.

Daarnaast zien we kansen om op scholen aandacht te besteden aan participatie. De school is een belangrijke vindplaats voor zorg. Niet alleen bij het reguliere onderwijs, maar ook bij volwasseneducatie willen we de deelname aan de samenleving bevorderen.

Onderwijs: verbreding en verdieping

We gaan een onderwijsagenda opstellen die aansluit op de verbreding van de arbeidsvraag in onze regio. Hiervoor werken we samen met ondernemers en het onderwijs. Daarbij moeten we het huidige onderwijsaanbod in stand houden, zowel in de breedte als in de diepte. Bovendien willen we de scholen in de kleine kernen zoveel mogelijk behouden. Tot slot streven we ernaar dat er HBO-opleidingen in de regio komen. Er liggen kansen in evenementen- en theatertechniek, biobased-gerelateerde opleidingen en de aansluiting van opleidingen op cultuur en techniek, logistiek en veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We streven ernaar dat iedere inwoner dezelfde kansen krijgt. Zo kan iedereen ten volle deel uitmaken van onze gemeenschap.
2. We zetten erop in om de leefbaarheid in kernen en wijken op peil te houden. Dit doen we samen met andere partners. Zo kunnen bijvoorbeeld ouderen langer in hun eigen omgeving blijven wonen.
3. We brengen de vier beleidsvelden jeugdzorg, onderwijs, participatie en Wmo meer met elkaar in verbinding.
4. We nemen de jeugdzorg op een verantwoorde manier over. Op de korte termijn zorgen we ervoor dat de bestaande zorg blijft doorlopen.
5. We stimuleren welzijnswerk en vrijwilligerswerk. Zo brengen we de kosten van duurdere voorzieningen uit het Sociaal Domein omlaag.
6. De opgelegde bezuinigingen door de drie decentralisaties moeten zo min mogelijk afgewenteld worden op inwoners die de zorg echt nodig hebben.
7. Er is een nieuwe Participatiewet en er zijn aanpassingen in de bijstandswet. We zorgen ervoor dat wij die vernieuwingen uitvoeren.
8. Bij de uitvoering van de Participatiewet maken we een sterke verbinding tussen de eigen organisatie, het Werkvoorzieningschap en de Intergemeentelijke Sociale Dienst.
9. We stimuleren mensen om arbeid te aanvaarden.
10. We gaan het armoedebeleid uitgebreid evalueren. Hierna beslissen we of we dit beleid moeten aanpassen.
11. We willen kinderarmoede terugdringen door onder andere onderbenutting van rechten te verminderen.
12. Schooluitval en werkloosheid gaan we bestrijden. Dat doen we door het onderwijs beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt.
13. Eén van onze doelen is om een HBO-opleiding in de regio te krijgen. We willen namelijk een zo breed mogelijk onderwijs aanbieden.
14. Binnen het onderwijs krijgt ieder kind de kans om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Daarnaast zien wij de basisschool als een centrale plek binnen de wijk, waarbij de school de basis legt voor participatie.
15. We verbreden en verdiepen ons onderwijsaanbod. Hiervoor stellen we een onderwijsagenda op. Zo spelen we in op de verbreding van de lokale en regionale arbeidsvraag.
16. We richten een Sociaal Innovatiefonds op. Dit fonds helpt om innovatieve ideeën te stimuleren binnen het Sociaal Domein. Zo willen we ook financiële tegenvallers opvangen en uiteindelijk een sluitend financieel perspectief hebben.
17. Wij stellen een visie op gericht op de rol van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. De visie is de eerste stap met als doel om de zorg voor elkaar in de samenleving te stimuleren en te organiseren.

Pijler Fysiek Domein

Wat willen we bereiken?

Compacte duurzame groene gemeente

Bergen op Zoom moet een geliefde plek zijn om te wonen, te werken en te recreëren. De woningmarkt moet plaats bieden aan alle doelgroepen: kopers en huurders. En we willen dat er goedkope en duurdere woningen beschikbaar zijn. Zodat nieuw, instromend talent voldoende mogelijkheden heeft om zich in onze gemeente te vestigen. De gemeente is een permanent decor voor evenementen en activiteiten. Dat maakt het aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers om in de gemeente te zijn. De kwaliteit van wonen speelt een belangrijke rol bij het aantrekken van bewoners.

Betere woonvisie door samenwerking

Wij hebben een goede lokale woonvisie. Ons streven is om met de Brabantse Wal-gemeenten en Tholen een woonvisie op te stellen die de gemeentegrenzen oversteigt. Mogelijk ook met andere gemeenten in westelijk West-Brabant. Daarbij

betrekken we ook de visies van de gezamenlijke woningcorporaties en zorginstellingen in de regio. Aanleiding voor een lokale en regionale visie zijn:

- Vergrijzing
- Ontgroening
- Krimp- /anticiperregio
- Voorzieningen in wijken en kernen
- Verkoopbaarheid van woningen

Bouwkwaliteit in mooie wijken

We willen Bergen op Zoom ontwikkelen tot een complete gemeente. Met een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving voor iedereen. Flexibiliteit en vraaggerichtheid vinden we daarbij erg belangrijk. Toch moeten we ook de financiële risico's in het grondbedrijf beperken. In het verleden kochten we gronden aan die niet ontwikkeld zijn in het gewenste tempo. Dat komt door de crisis. Daarom bouwen we nu in rustiger tempo en in kleinere deelplannen. Dat levert meer (bouw)kwaliteit op en zorgt voor blijvend mooie wijken. Denk aan ScheldeVesting, De Markiezaten en Het Groene Gordijn. Locaties die nog niet af zijn, liggen er groen en aantrekkelijk bij. We vullen sommige locaties in met tijdelijke bestemmingen. Daarnaast zetten we herstructurering van oude wijken voort. Ook formuleren we nieuw stedelijk vernieuwingsbeleid.

Winkelen: innovatie en belevingswaarde

We streven naar een compact en aantrekkelijk kernwinkelgebied. Samen met ondernemers investeren we in innovatie en belevingswaarde. Zo stimuleren we pandeigenaren in de binnenstad om leegstand aan te pakken. Samen met andere partijen. Ook faciliteren we particuliere eigenaren om hun woning te verbeteren.

Verkeer, veiligheid en parkeren

We willen gezien worden als een verkeersveilige, bereikbare en schone stad. Aandachtspunten daarbij zijn bereikbaarheid en doorstroming. Voorkomen van fileproblemen op de snelwegen en invalswegen.

Samen met belangenorganisaties stellen we een lobbydocument op. Dat document is gericht op het bereikbaar blijven van Bergen op Zoom en omgeving. Daarbij vragen we nadrukkelijk aandacht voor het opheffen van het knelpunt 'aansluiting A4/A58'. En voor het behoud van een rechtstreekse (intercity)treinverbinding met Schiphol. Tenslotte kijken we hoe we in de toekomst omgaan met:

- De verbreding van de A4/A58 tussen de knooppunten Zoomland en Markiezen
- De goederenspoorverbinding tussen de havensteden in de Vlaams-Nederlandse Delta
- Verbreding van die verbinding in aansluiting op – en in overleg met het TEN-T programma (Trans European Transport Networks)

Veiligheid

Algemene verkeersveiligheid en fietsveiligheid in het bijzonder zijn belangrijk voor ons. Deze thema's vormen de basis voor een plan van aanpak voor reconstructie van verkeersonveilige locaties. Daarbij kiezen we voor 'slimme' aanpassingen die weinig investeringen vragen. Mede door het Brabants Verkeersveiligheidslabel vragen we extra aandacht voor veilige schoolroutes. Uiteraard maken we daarbij gebruik van input van onder meer scholen en de Jeugdraad.

Parkeren

Een goed bereikbare stad met ambities heeft voldoende parkeervoorzieningen voor motorvoertuigen en (brom)fietsen. Daarom evalueren we het huidige parkeerbeleid. Daarbij kijken we naar de mogelijkheden van tariefdifferentiatie. Misschien is het mogelijk om een pendeldienst tussen de Boulevard en de binnenstad te laten rijden. We blijven inzetten op het intensiveren van het kleinschalig vervoer naar de kernen. Dat doen we voor onze inwoners die gebruikmaken van het openbaar vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Op het gebied van woningbouw zorgen we voor kleinschalige deelplannen en verschillende aanbieders. Dat leidt tot meer ruimtelijke kwaliteit en risicospreiding.
2. We faciliteren bewoners zo dat ze kwalitatief, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken en recreëren. We doen dat door hen centraal te stellen. Daarnaast staan we open voor nieuwe initiatieven. Daarbij denken we in kansen en niet in beperkingen.
3. De herstructurering van oude wijken zetten we voort. Daarbij formuleren we nieuw stedelijk vernieuwingsbeleid.
4. Onze woningmarkt hangt sterk samen met die van de Brabantse Wal-gemeenten. Daarom streven we naar een regionale woonvisie.
5. We zetten gebiedsmarketing op creatieve wijze in. Om ontwikkelingen te stimuleren en meer in te zetten op de wensen van de klant.
6. We stimuleren een compact en aantrekkelijk winkelgebied. Daarbij kiezen we voor een aanpak met een visie op:
 - De aanloopstraten
 - Het tegengaan van leegstaande gebouwen
 - Eenvoudig, flexibel gebruik van leegstaande panden
 - Het stimuleren van (ruimtelijke) vernieuwing
 - De rol en verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) partners
7. Ons landschap trekt recreanten. We ondersteunen daarom investeringen en bijdragen aan recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied. Daarbij maken we participatie mogelijk. Zo biedt de ontwikkeling van Landschap van Allure de Brabantse Wal kansen voor de regio en wordt verder ontwikkeld.
8. Samen met belangenorganisaties stellen we een lobbydocument op. Dat document is gericht op het bereikbaar blijven van Bergen op Zoom en omgeving. Daarbij zetten we onder andere in op doorstroming en verkeersveiligheid van de snelwegen A4/A58.
9. We zorgen voor duidelijkheid en beleidsvorming over de zuidoostelijke ontsluiting van de stad. Het gaat daarbij om de structuur waar het tracé Rooseveltlaan-Jacob Obrechtlaan (stadsentree) deel van uitmaakt. Aandachtspunt is de ontsluiting van het ziekenhuis in relatie tot Rooseveltlaan/A4/A58.
10. De Randweg-West is bijna klaar. Daarbij richten we kruispunten opnieuw in. En we breiden de groene golf uit.
11. We pakken verkeersonveilige locaties aan volgens het Verkeersstructuurplan 2014. Bijzondere aandacht is er voor de schoolroutes. We evalueren het parkeerbeleid inclusief de vereenvoudiging van het (parkeer) vergunningstelsel.
12. Fietsers willen ook parkeren. Daarom zorgen we voor een ruim aanbod aan fietsenstallingen.
13. Samen met de inwoners maken we de openbare ruimte op orde. Als basis voor een schone, complete en veilige leefomgeving.

Pijler Vrije Tijd

Wat willen we bereiken?

Goed toeven in Bergen op Zoom

Bergen op Zoom moet een plek zijn waar cultuur en vrijetijdsbesteding floreert. Een plek waar mensen naartoe trekken omdat de (culturele) voorzieningen goed zijn. Waar bedrijven zich vestigen door een aantrekkelijke arbeidsmarkt. En waarover internationale bedrijven tevreden zijn, omdat hun mensen genieten van onze culturele en vrijetijdsvoorzieningen.

Vrijetijdsbesteding geeft mensen ruimte voor zelfontplooiing en ontspanning. Het brengt mensen bij elkaar en het draagt bij aan een gezonde leefstijl. Ook draagt het bij aan een duurzame en vitale gemeente: economisch en als deeloplosser van maatschappelijke vraagstukken. We streven naar kwaliteit, diversiteit en onderscheidenheid.

Sporten doet meer

Sport is geen doel op zich. We verbinden sport aan bijvoorbeeld participatie en gezondheid. We versterken het sportklimaat en verbeteren het beweeggedrag.

Cultuur: participatie en citymarketing

Cultuur zorgt ervoor dat mensen zich thuis voelen. En het draagt bij aan de identiteit van onze gemeente. Daarom heeft cultuur een grote maatschappelijke waarde. We zetten in op twee punten:

- *cultuurparticipatie, vooral cultuur en onderwijs*
Met kunst- en cultuuronderwijs dragen we bij aan een hogere onderwijskwaliteit. Dit is een verantwoordelijkheid van ons, cultuurinstellingen en het onderwijs. Culturele instellingen dragen bij aan de sociale cohesie. Daarom moeten ze educatie als een van hun kernwaarden beschouwen. Het onderwijs kan een brug slaan naar cultuur door een veelzijdig aanbod.
- *citymarketing*
We leggen een nauwe verbinding tussen cultuur en citymarketing. Zo stimuleren we de lokale economie.

Vrijetijdsbesteding verbindt

Samen gaan we de uitdaging aan om een integraal vrijetijdsprogramma op te zetten. We laten het traditionele toerisme- en recreatiebeleid los. Dit leidt tot vernieuwende verbindingen tussen bedrijven, deelsectoren, kennisinstellingen, overheden en andere maatschappelijke partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan een integraal vrijetijdsprogramma. Hierin stimuleren we nieuwe samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, kennisinstellingen, overheden en andere maatschappelijke partijen.
2. Landschap van Allure de Brabantse Wal ontwikkelt zich verder. We benutten de toeristische waarde hiervan optimaal. Het mooie van dit investeringsprogramma is dat ruimtelijke kwaliteit samengaat met ondernemen en beleven.
3. Bergen op Zoom keert naar het water; dit is onze ambitie. Hiervoor voeren we diverse projecten uit.
 - We ontwikkelen ScheldeVesting, in samenhang met de doorontwikkeling van de Binnenschelde. Het zwembad De Schelp vormt een toeristisch-recreatief anker. De notitie Boulevard in Beweging is hiervoor het uitgangspunt.
 - Er komt een fiets- en wandelpad rondom de Binnenschelde.
 - We onderhouden fiets-, wandel- en mountainbikeroutes.
4. Recreatiegebied De Groote Melanen blijft openbaar natuurgebied. Hierin behouden we het buitenzwembad. We stimuleren een grotere betrokkenheid van vrijwilligers.
5. Op het gebied van sport richten we ons op:
 - Een samenhangend sport- en beweegaanbod
 - Kwalitatieve en betaalbare accommodaties
6. Nationale en internationale sportevenementen blijven een speerpunt. Zo geven we een impuls aan de breedtesport, de sociale samenhang, de lokale economie en ons imago als vitale gemeente.
7. We richten ons op culturele evenementen die lokaal, regionaal en bovenregionaal zijn. Hiervoor werken we toekomstgericht samen. Bovendien richten we ons op kruisbestuiving door ontmoeting en organiseren we tentoonstellingen met een landelijk karakter. De culturele evenementen zijn talentvol, creatief & innovatief en historisch.
8. Vrijwilligers zijn hard nodig bij veel culturele initiatieven. Onderzoek moet uitwijzen hoe vrijwilligerswerk in de gemeente kan worden behouden, eventueel uitgebreid en verbeterd.
9. Verbetering van de huisvesting van de bouwclubs nemen we ter hand.
10. De verbinding tussen cultuur en onderwijs blijft een speerpunt. De aandacht voor de verbinding tussen cultuur en onderwijs, zoals vormgegeven door CKB De Maagd, wordt gecontinueerd.

Pijler Financiën

Wat willen we bereiken?

Transparant, robuust en betrouwbaar

De gemeente streeft naar een transparant, robuust en betrouwbaar financieel huishoudboekje. De afgelopen jaren is door onder meer de investeringen in het grondbedrijf een forse schuldenpositie ontstaan. Wij willen onze schuldenpositie in de komende jaren afbouwen. Daarmee versterken we onze vermogenspositie. Ons doel is:

- Verlaging van schulden
- Vermindering van risico's
- Een sterk weerstandsvermogen

Meer geld erin, dan eruit. Dat is makkelijker gezegd, dan gedaan. Maar om de schulden af te bouwen is dat wel noodzakelijk. Hierbij leggen we onze focus op grondverkoop en verkopen van gemeentelijk vastgoed. Uiteraard doen we dat binnen alle wettelijke voorschriften.

Decentralisaties vormen uitdaging

Het Rijk legt ons forse bezuinigingen op. Dit wordt versterkt door de decentralisaties van het Rijk. De exacte gevolgen zijn nog niet bekend, maar we weten al dat er hier een enorme ambitie ligt. Daarom richten we een Sociaal Innovatiefonds op. Met het fonds verwachten we een deel van dit risico-profiel af te vangen. Over de criteria en de middelen voor dit fonds en het economisch stimuleringsfonds gaan we met de raad bij de behandeling van het beleidskader 2016 in gesprek.

Geen extra lokale belastingen

De lokale lasten stijgen tot maximaal het inflatiepercentage. Dit geldt voor inwoners, bedrijven en instellingen. Daarom moeten de gemeentelijke financiën passen binnen de lokale belastingen. Als het mogelijk is, verlagen we de lokale belastingen. We richten een economisch stimuleringsfonds op. Hiermee willen we het economische klimaat verder versterken.

Zero tolerance voor misbruik en fraude

We tolereren geen misbruik en fraude van gemeentelijke voorzieningen. Hiervoor houden we een zero tolerance-beleid aan. Dit geldt voor inwoners, bedrijven en organisaties die ten onrechte of onrechtmatig geld hebben gekregen. We vorderen terug en leggen eventueel een sanctie op. In de jaarrekening staan de resultaten hiervan.

Doelmatige organisatie

Wij vergroten de doelmatigheid van onze organisatie en bedrijfsvoering. Voor een deel wordt hieraan invulling gegeven door samenwerking op verschillende terreinen in de regio. Daarnaast zoeken wij scherpere met behulp van benchmarkgegevens.

Twee belangrijke uitgangspunten

In het begrotingsbeleid hebben we twee belangrijke uitgangspunten geformuleerd:

1. *in = uit*
Middelen die wij van het Rijk ontvangen moeten in principe voldoende zijn om de nieuwe wettelijke taken en verantwoordelijkheden uit te voeren. Het geld dat binnenkomt voor specifiek beleid gebruiken we alleen om dat beleid uit te voeren.
2. *nieuw voor oud*
Als we geld uitgeven voor nieuw beleid, schrappen we bestaand/oud beleid.

Risicomanagement

Wij hanteren een goed systeem van risicomanagement, zo oordeelde de Rekenkamer. Alleen op die manier kunnen we onze doelstellingen bereiken: de schuldenpositie verlagen, de drie decentralisaties goed doorvoeren, de lokale belastingen in balans brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We anticiperen op de financiële uitdagingen als gevolg van de decentralisaties opgelegd door het Rijk, binnen het beschikbare budget en dito risicoprofiel.
2. We streven naar verlaging van de schulden en het risicoprofiel. Hiervoor verkopen we gronden en gemeentelijk vastgoed. Onze netto schuldenpositie is in raadvorstellen te lezen.
3. We verbeteren de doelmatigheid van onze organisatie. Hiervoor gebruiken we o.a. benchmarkgegevens.
4. We verlangen van onze partners dat zij evenredig bijdragen aan mogelijke taakstellingen.
5. Als er financiële voordelen zijn, willen we deze in principe gebruiken om de schuldenlast te verlagen. Dit leggen we voor aan de gemeenteraad.
6. De lokale lasten stijgen tot maximaal het inflatiepercentage. Het gaat om het totaal aan heffingen: rioolheffing, afvalstoffenheffing, OZB en overige.
7. We willen de precariobelasting afschaffen. Zo bieden we de horeca en de middenstand financiële verlichting. Dit leggen we voor aan de gemeenteraad.
8. De lage kapitaalrente gaan we optimaal benutten. Dat biedt ons voordeel voor de lange- termijnverplichtingen.

Thema Economie en Werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

Verbreiding en verduurzaming

Wij moeten onze werkgelegenheidsstructuur verbreden en verduurzamen. Dit is noodzakelijk vanwege de macro-economische ontwikkelingen, de aanwezigheid van een aantal industriële grootbedrijven en de sluiting van Philip Morris.

Economische groei stimuleren

We moeten er rekening mee houden dat we economisch minder hard groeien. Enkele oorzaken hiervoor zijn het dalende consumenten- en producentenvertrouwen door de financiële crisis. Sterkere economische concurrentie, relatief lage productiviteit en afname van de beroepsbevolking. Hierdoor neemt de werkgelegenheid af en de werkloosheid toe.

We stimuleren de economie door:

- (groene) Innovatie
- Het opstellen van een economische agenda
- Bieden van extra kansen in onze binnenstad aan het MKB
- Uitvoeren van bedrijventerreinenbeleid

Aansluiting van vraag en aanbod

Op dit moment is er een mismatch op de arbeidsmarkt; vraag en aanbod sluiten onvoldoende aan. Het gaat specifiek om de hogere en de lagere segmenten. We zetten de mismatch recht met:

- Hogere arbeidsparticipatie
- Meer innovatiekracht
- Een betere aansluiting van (beroeps)onderwijs op de arbeidsmarkt
- Een betere coördinatie op de regionale arbeidsmarkt

Bovendien leiden de technologische en sociale innovatie tot hogere productiviteit.

Het antwoord op de langdurige periode van lage economische groei is enerzijds gelegen in bezuinigen en anderzijds in innoveren. We willen daarom scherper sturen op kansen en mogelijkheden met de uitdaging om er meer kwaliteit voor terug te krijgen. Dat geldt voor het bedrijfsleven, maar ook voor ons als lokale overheid.

Bergen op Zoom is een aantrekkelijke gemeente met een eigen identiteit. Dat willen we zo houden en die boodschap willen we ook richting bedrijven uitdragen. De ligging en de stedelijke voorzieningen spelen een belangrijke rol bij de attractiewaarde van Bergen op Zoom. Denk daarbij aan de historische binnenstad, kunst en cultuur, specialistische winkels en de kwaliteit van wonen. De positionering van 'Bergen op Zoom Veiligheidsstad Zuid-West Nederland' past ook bij de identiteit van Bergen op Zoom en draagt bij aan de economische ontwikkeling van onze stad. 'Wonen volgt werken', maar het omgekeerde 'Werken volgt wonen' blijkt ook steeds meer waar te zijn. Het bieden van een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat is voor de economische ontwikkeling van onze gemeente daarom van groot belang.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij gaan (groene) innovatie stimuleren. Zo zorgen we voor economische vooruitgang. Dat is nodig omdat wij onze werkgelegenheidsstructuur moeten verbreden en verduurzamen. Bovendien ontwikkelen we op deze manier een circulaire economie.

2. Wij stellen een Economische Agenda op. Dit doen we samen met de Brabantse Wal-gemeenten en met Tholen en Reimerswaal. De basis van deze agenda bestaat uit het topsectorenbeleid voor:
 - Biobased Economy, Logistiek en Maintenance (beschreven in de Koepelvisie Strategic Board Delta Region)
 - Vrijtijdseconomie en verblijfstoerisme

Centraal staan innovatie, duurzaamheid en 'triple-O'-samenwerking (Overheid, Ondernemers, Onderwijs). Ook aansluiting tussen onderwijs en aanwezige bedrijvigheid (onder andere techniekonderwijs) en logistieke ligging bieden kansen.

Enkele kansen die we zien zijn goederentransport, Schelde-Rijnkanaal, A4 en de centrale ligging in Vlaams-Nederlandse Delta.

3. Het MKB vormt de ruggengraat voor de lokale economie. Daarom bieden wij het MKB extra kansen in onze binnenstad. Hiervoor stellen we een nieuw plan van aanpak op. Denk aan APV-verruiming, vermindering lasten- en regel-druk, compact centrumwinkelgebied en aandacht voor de weekmarkt.

4. We volgen de Nota Integraal Bedrijventerreinenbeleid:
 - We bevroren alle ontwikkelingen in de Auvergne-polder voor de komende vier jaar. Dat is inclusief de planologische voorbereiding.
 - We gaan een Acquisitieagenda opstellen met de Brabantse Wal-gemeenten, Tholen en Reimerswaal. We werken samen met de BOM en REWIN. We richten de agenda op de verbreding van het werkgelegenheidsaanbod (diversiteit). Bovendien sluiten we aan bij de topsectoren van onze externe omgeving en partners. Ook nemen we ontwikkelingen als start-ups en reshoring mee bij de verbreding.
 - We stellen een visie op voor bedrijventerrein Lage Meren/Meilust. Mede aanleiding hiervoor is de sluiting van Philip Morris. We willen een duurzaam en toekomstbestendig bedrijventerrein realiseren. Hierbij werken we samen met bedrijfsbelangenvereniging Lage Meren/Meilust.
 - We richten een Economisch Stimuleringsfonds op. Wij houden het beheer en de regie. Initiatieven en projecten die Bergen op Zoom aantrekkelijk maken voor bedrijven ondersteunen wij. Zo leveren we een bijdrage om dynamiek uit te lokken, ondernemerschap en creativiteit te prikkelen, partners te mobiliseren en innovatie te stimuleren.

Thema Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Integrale Veiligheid

Integrale veiligheid is niet alleen voor Bergen op Zoom een belangrijk thema, maar ook regionaal en landelijk. Alleen met integrale veiligheid kan een maatschappij functioneren. Het gaat om de veiligheid van onze gebouwen, onze wegen, bedrijven, ons huis en onszelf.

Om veiligheid te creëren moeten we weten wat de risico's zijn. En iedereen moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen en zijn steentje bijdragen. Dat geldt zowel voor de overheid als voor de inwoners en ondernemers.

Nieuwe ontwikkelingen

Op dit terrein doen zich heel wat ontwikkelingen voor. Denk bijvoorbeeld aan de recente invoering van de Nationale Politie, waardoor de gemeente minder invloed heeft op bijvoorbeeld de inzet van lokale politietaken. Zoals de aanpak van de georganiseerde criminaliteit, de doorontwikkeling van de Veilig-

heidshuizen in Nederland en de aanpak van de zogenoemde WOS-feiten (Woninginbraken, Overvallen en Straatroven).

Externe veiligheid: risicobenadering

Risicobenadering is belangrijk om externe veiligheid te garanderen. Hoe groot is de kans dat er een ongeluk gebeurt met gevaarlijke stoffen? En welk effect heeft dat op de omgeving? Met het antwoord op deze vragen berekenen we het risico van bijvoorbeeld een inrichting of transportas.

Veiligheid in Balans

Wij willen veiligheid integraal maken. Hiervoor formuleerden we zes ambities in de Kadernota Integrale Veiligheid 2012-2016 'Veiligheid in Balans':

1. Veilige woon- en leefomgeving
2. Bedrijvigheid en Veiligheid
3. Jeugd en veiligheid
4. Aanpak georganiseerde criminaliteit
5. Fysieke veiligheid
6. Aanpak (sociale) calamiteiten

Een nieuw handhavingsbeleid

We leggen in het tweede kwartaal van 2015 een nieuw handhavingsbeleid voor aan de gemeenteraad. Hierin beschrijven we de kaders en prioriteiten voor de komende vier jaar. Het wordt een integrale kadernota. Dat betekent dat we de andere handhavingdisciplines binnen en buiten de gemeente hier volop bij betrekken.

We willen de samenwerking versterken en verbreden met de Brabantse Wal-gemeenten en met Tholen. In het afgelopen jaar werkten we al samen door de inzet van Bijzonder opsporingsambtenaren (Boa's) voor de Drank- en Horecawet. We willen efficiënter en effectiever werken en situaties gericht aanpakken. Ook willen we de samenwerking met de politie versterken en professionaliseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij zetten met kracht de speerpunten uit de Kadernota Integrale Veiligheid voort. De kadernota Integrale veiligheid wordt met regelmaat geëvalueerd om tijdig te kunnen bijsturen. Daarbij kunnen de raad en het college ieder jaar prioriteiten aangeven. Dan evalueren we ook de veranderende rol van de politie en de gemeente in het veiligheidsdomein. En we geven nieuwe impulsen aan Bergen op Zoom Veiligheidsstad Zuidwest-Nederland.
2. Wij nemen een regionale functie in op het gebied van politie en justitie. Dat geldt ook voor de opleidingen die daarbij horen. Zo verstevigen wij onze positie in de regio als veiligheidsstad. In deze bestuursperiode wordt tevens de meldkamer gerealiseerd, inclusief de nieuwbouw van het politiebureau.
3. Wij werken aan een weerbaar bestuur tegen (georganiseerde) criminaliteit. Dat doen we door binnen de gemeente zo goed mogelijk met elkaar samen te werken, door de informatie-huishouding op orde te brengen en door (bestuurlijke) instrumenten in te zetten.
4. We zetten ons in voor integrale samenwerking met:
 - De gemeenten in het politiedistrict
 - Politie
 - Openbaar Ministerie
 - De Belastingdienst
 - RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum)
 - De Taskforce Brabant Zeeland
 Zo pakken we (georganiseerde) criminaliteit aan. Het delen van de juiste informatie is hierbij cruciaal. Uiteraard houden we ons daarbij aan de privacywetgeving.
5. Ons doel is tweeledig: overlast en criminaliteit vermindert en het veiligheidsgevoel verbetert. Daarom blijven wij

coffeeshops sluiten en drugshandel hard aanpakken. Ook bestrijden we de criminaliteit onverminderd hard. Dat doen we door samen te werken op lokaal, districtelijk- en regionaal niveau. We gebruiken onder meer de Top X-aanpak. Om het veiligheidsgevoel te verbeteren gebruiken we een adequate communicatiestrategie. Wel hebben we ervaren dat veiligheidsgevoel subjectief is. Om die reden stijgt het rapportcijfer niet automatisch als we SMART-geformuleerde doelen nastreven.

We gaan het beleid evalueren en eventueel bijstellen.

6. Er komt een centrale veiligheidsfunctionaris. Hij gaat met bewoners en ondernemers in gesprek. Samen gaan ze op stap om problemen zelf te signaleren. Daarnaast legt de veiligheidsfunctionaris contact met bijvoorbeeld de politie en gemeentelijke diensten. Deze functie is geïnspireerd op de stadsmarinier van de gemeente Rotterdam.
7. Wij pakken jeugdoverlast en overlast van dak- en thuislozen integraal aan. Daarbij staat een mix van preventie en repressie centraal. We richten ons vooral op risicokinderen en sociale interventies. Hierin speelt het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke rol. Ook werken we nauw samen met buurtbewoners, buurtpreventie en de politie.
8. Wij voorkomen, sporen op en bestraffen misbruik en fraude van de sociale zekerheid. We voorkomen door actieve voorlichting. We sporen op door huisbezoeken en door gegevensbestanden te koppelen en te controleren. We bestraffen door een zero tolerance-beleid. Dat houdt in dat we altijd geld terugvorderen en als het mogelijk is, een sanctie opleggen.
9. Rampenbestrijding, bestrijding van ziektes en epidemieën en bevorderen van de volksgezondheid zijn en blijven in de komende jaren op het niveau van de landelijke en provinciale eisen. Externe veiligheid maakt ook integraal onderdeel uit van de Kadernota Veiligheid.
10. Wij zetten in op een direct goederenspoor tussen Rotterdam en België (ROBEL). Zo bevorderen we de externe veiligheid omdat dit spoor buiten de kernen van de gemeente omgaat. Dit doen we door een lobbytraject.
11. We leggen een integrale Kadernota Handhaving in het tweede kwartaal van 2015 voor aan de raad. Hierin beschrijven we de kaders en prioriteiten voor de komende vier jaar.
12. We versterken en verbreden onze samenwerking met de Brabantse Wal-gemeenten en Tholen.
13. We onderzoeken hoe we aan de wettelijk verplichte kwaliteitscriteria voor Vergunningverlening, toezicht en handhaving kunnen voldoen. Deze zijn vanaf 1 januari 2015 van kracht. Hiervoor werken we samen met de Brabantse Wal-gemeenten.

Thema Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid op de agenda

Onze samenleving bevindt zich op een kantelpunt. Want we zijn – wereldwijd – kwetsbaar door de diversiteit aan crises: economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch. Duurzame ontwikkeling krijgt steeds meer prioriteit. In de hele wereld staat duurzaamheid op de politieke agenda, onder andere door klimaatverandering, schaarste aan grondstoffen en bedreigde plant- en diersoorten.

Een gezonde toekomst

Bergen op Zoom moet duurzaam, gezond en leefbaar zijn voor bewoners en bedrijven. Daar streven we naar tegen de laagst mogelijke kosten. Wij kiezen de juiste oplossingen niet alleen voor nu, maar ook voor de toekomst. Het gaat om de juiste oplossingen voor de drie P's:

- Planet: de lokale ecologie
- People: het welzijn van onze inwoners
- Profit: de gezondheid van de lokale economie

Als we beleidskeuzes maken, staan we stil bij deze drie P's. Dat geldt voor alle beleidsterreinen. Zo werken we samen aan een financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch gezonde toekomst.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We verankeren duurzaamheid in alle gemeentelijke beleidsterreinen. Denk bijvoorbeeld aan een groene leefomgeving en toepassing van duurzame energie. Of aan hergebruik van grondstoffen, burgerparticipatie en aan duurzame banen.
Bovendien willen we iedereen betrekken bij de verduurzaming van de gemeente en regio. Hiervoor ontwikkelen we een nieuwe Duurzaamheidsvisie. Dat doen we samen met lokale ondernemers, onderwijsinstellingen en inwoners. In dit interactieve en collectieve proces gaan we uit van vertrouwen, creativiteit en samenwerking. Alle betrokkenen krijgen kennis en instrumenten aangereikt om duurzaamheid te integreren in het gemeentelijk beleid. Zo maken we van Bergen op Zoom een klimaatbestendige gemeente.

2. Wij willen lokale energiecoöperaties ondersteunen en faciliteren. Dit zijn initiatieven van inwoners en bedrijven om energie lokaal op te wekken. Zo zijn zij minder afhankelijk van grote energiebedrijven. En zo leveren zij een bijdrage aan duurzame energie.
3. De groene inrichting van een wijk moet aansluiten bij de wensen van de wijkbewoners. Groen in de directe omgeving is namelijk belangrijk voor het welzijn van de mens. We willen belangrijke groene structuren waarborgen en versterken. Daarbij streven we naar een integrale verbetering van de openbare ruimte. Hiervoor stellen we een gemeentebrede Groenvisie op. Deze planvorming linken we rechtstreeks met burgerparticipatie: via wijkdeals betrekken we belanghebbenden bij de planvorming. Zo dragen we bij aan de sociale cohesie in de wijk. Een burgerschouw monitort de inspanningen. Hierna evalueren we de kosten en baten van deze burgerparticipatie. De kosten-batenanalyse zetten we ook op twee andere momenten in:
 - *bij nieuwbouw en herstructurering van wijken*
We kijken in de volle breedte naar de maatschappelijke opbrengsten. Zo stellen we het belang van groen niet langer ondergeschikt aan de opbrengsten van woonprojecten.
 - *bij de verkoop van groen*
We onderzoeken de mogelijkheden.
4. Wij stimuleren dat de inwoner zelf het milieu meer te ontlasten. Aan de ene kant willen we inwoners huishoudelijk afval beter laten scheiden. Dat realiseren we met een financiële prikkel op restafval – Diftar. Inwoners hebben zelf invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing. En aan de andere kant willen we diverse afvalstromen optimaal hergebruiken. Dat realiseren we door de inzamelfaciliteiten uit te breiden met kunststof, glas en textiel. Zo stimuleren we ook een grotere participatie van verenigingen en scholen. Op dit moment zamelen ze alleen oud papier in. Hiervoor stellen we een Afvalstoffenbeleidsplan 2015-2019 op. Zo dragen we bij aan een duurzamere ecologie én stimuleren we burgerparticipatie.
5. Creatieve Industrie gaat zich verbinden met Biobased Economy: Bio based Art & Technology. Hiermee nemen we het voortouw in een regionale, innovatieve ontwikkeling. Het verbeeldend en creatief vermogen van de kunsten verbindt zich met biobased wetenschap en maaktechnologie. Dit doen we met het oog op duurzaamheid, milieu, cultuur en ontwikkeling van de economie.
6. We realiseren een biobased science art & technology werkplaats. Kunstenaars buigen zich over economische vraagstukken, die zij bij voorkeur biobased oplossen. Hiervoor werken ze samen met wetenschappers en het Midden en Klein Bedrijf (MKB). De werkplaats wordt een

7. Hebben wij behoefte aan nieuwe technieken, processen of producten? In onze eigen organisatie of in onze openbare ruimte? Dan kiezen we voor duurzame en het liefst biobased technieken, processen en producten. Hebben we nog niet direct een duurzame oplossing voor ons vraagstuk? Dan leggen we dit neer bij de biobased science art & technology werkplaats. Daarnaast verbinden we ons voor duurzaamheid met het Hoger Beroeps Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderwijs.
8. Onze gemeente wordt een proeftuin voor duurzame biobased innovaties. We bieden ruimte voor experiment. We testen de jongste vindingen. En bij gebleken succes maken we die permanent. Daarmee worden wij een gemeente waar biobased tot in de haarvaten beleefd wordt. Onze partners dagen we uit mee te gaan en mee te helpen deze ambitie te realiseren.
9. Meedoen is uitgangspunt van ons beleid. We zorgen ervoor dat iedereen meetelt. En dat iedereen op zijn of haar eigen manier participeert in de samenleving. We richten ons op social return on investment. We treden op als regisseur en stimuleren inwoners om mee te doen. Dat doen we door kansen te creëren en randvoorwaarden te stellen. De sociaal-maatschappelijke duurzaamheid sluit hierbij aan, met name voor mensen die lang werkloos zijn. We gaan (markt)partijen actief benaderen om een bijdrage te leveren. Hierna evalueren we het inkoopbeleid en passen we doelstellingen eventueel aan.
10. Vanaf 2016 bestrijden we onkruid op milieuvriendelijke wijze. Dit verhoogt de duurzaamheid en de waterkwaliteit van oppervlakte- en grondwater. En zo voldoen we aan het landelijk beleid.
11. Wij houden een duurzaam en veerkrachtig watersysteem in stand. En wij proberen wateroverlast te voorkomen. Dat doen we door ons rioleringsbeleid en ons integraal waterbeleid te continueren.

Thema Samenwerking

Wat willen we bereiken?

Een gezamenlijke toekomst...

Gemeenten werken steeds meer met elkaar samen op diverse vlakken. Binnen gemeenten verschillen de meningen hierover. Deels is er de gedachte 'Het moet nu eenmaal van het Rijk' en deels erkent men dat het logisch is om krachten te bundelen. Wij zetten ons ervoor in dat de betrokkenen geloven in een gezamenlijke toekomst. Uiteraard handhaven wij de eigen identiteit van Bergen op Zoom, maar dat betekent niet dat we ons moeten isoleren. Juist doordat we samenwerken kunnen we onze ambities realiseren.

... met de Brabantse Wal-gemeenten

De provincie adviseert ons een samenwerking met gemeenten Woensdrecht, Steenberg en ook met de provincie Zeeland. Dit blijkt uit het onderzoek Veerkrachtig Bestuur in Brabant. Wij volgen graag dit advies. Wij staan open en uitnodigend tegenover een intensieve samenwerking met de Brabantse Wal-gemeenten en Zeeland. Daarbij nemen wij, zoals aanbevolen door de Provincie, onze verantwoordelijkheid als centrumgemeente in west West-Brabant. Hoe werken we samen?

- We ontwikkelen gezamenlijk beleid, bijvoorbeeld voor de drie decentralisaties
- We voeren gezamenlijk uit, zoals bij de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal

... met andere overheidsinstanties

We trekken ook op met andere gemeenten, verder van onze regio. Dat is afhankelijk van de situatie. Denk bijvoorbeeld aan:

- Andere gemeenten en regio's in West-Brabant
- Provincie Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland
- Antwerpen

... in samenspraak met de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een raadscommissie Regionalisering ingesteld. Een goed initiatief. Wij herkennen ons in de uitgangspunten en aanbevelingen van het rapport 'Evolutie en groei' als we met anderen gaan samenwerken, betrekken we daar de gemeenteraad bij.

Lobbyen bij Den Bosch, Den Haag en Brussel

We gaan op drie niveaus lobbyen. Zo krijgen we meer draagvlak en begrip voor onze regionale en bovenregionale ontwikkelingen. We lobbyen voor de topsectoren. Hierbij intensiveren we onze samenwerking met de Regio West-Brabant. En we werken samen met de provincie voor Rijks- en Europese subsidietrajecten.

We zetten sterk in op onze positie binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Zo willen we ons lokale en regionale verhaal beter voor het Haagse voetlicht brengen.

Ook willen wij onze invloed binnen gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen vergroten nu deze in omvang en vaak ook in schaalgrootte toenemen. De kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad moet hierbij volledig tot zijn recht komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Per situatie kiezen we met wie we samenwerken. Binnen de Regio West-Brabant willen we graag intensief samenwerken met Steenberg en Woensdrecht. Hiermee volgen we het advies van de provincie.
2. Samen met de raad geven we vorm aan regionalisering. Hierbij volgen we het rapport 'Evolutie en groei' van de raads werkgroep.
3. We maken ons sterk voor onze belangen. Dat doen we in de regio en buiten de regio bij provincie, Rijk, Europa en VNG.
4. Wij zullen bijzondere aandacht schenken aan het eigenaarschap van verbonden partijen. De gemeenteraad en het college blijven hun kaderstellende en hun controlerende rol goed vervullen. Ook als we samenwerken met anderen.

Thema Participatie-samenleving

Wat willen we bereiken?

De klassieke verzorgingsstaat verandert langzaam maar zeker in een participatiesamenleving.

Niet langer een overheid die zorgt voor, maar een die zorgt dat. In de volksmond: 'Van Rijk naar wijk, van Staat naar straat'. De verandering naar participatiesamenleving betekent niet dat de verzorgingsstaat wordt afgeschaft, maar gaat wel over een andere verdeling van collectieve en individuele verantwoordelijkheden.

Een vitale samenleving

Wij onderschrijven de opvatting van de gemeenteraad rondom het versterken en vitaal houden van de gemeente en de samenleving van Bergen op Zoom. In Bergen op Zoom gaan we met elkaar op zoek naar hoe een nieuwe rolverdeling eruit ziet tussen overheid, inwoners en (maatschappelijke) instellingen. We moeten met elkaar gaan ontdekken hoe de nieuwe verhoudingen er uitzien. Wat past, en wat niet past.

Want participatie is niet overal hetzelfde. Het is geen eenheidsworst, maar maatwerk. Wat in de ene gemeente, in de ene wijk werkt, werkt niet automatisch in de andere. Uit onderzoek van TNO/NIPO is gebleken dat sociale klasse, betrokkenheid bij de omgeving en leeftijdsopbouw in gebieden of wijken belangrijke factoren zijn om participatie te laten slagen.

Daarom gaan we onderzoeken en al werkende weg leren op welke wijze Bergen op Zoom verder invulling kan geven aan de participatiesamenleving.

Inwoners en instellingen krijgen van ons daarom meer verantwoordelijkheid om bij te dragen aan hun leefomgeving. Die verantwoordelijkheid nemen ze nu ook al vaak uit zichzelf. De gemeente zal hierin een kleinere en minder sturende rol spelen. Door regels en bureaucratie te verminderen, door los te laten, ruimte te geven aan initiatief en voornamelijk nog te ondersteunen en te faciliteren, denken wij dat er een andere verhouding ontstaat tussen inwoners, bedrijven, instellingen en ons als gemeente.

Wij staan open voor en bieden ruimte aan initiatieven van buitenaf en onderop. We geven vertrouwen aan partijen die initiatieven nemen. Allochtone organisaties worden proactief benaderd. We doen een beroep op hun verantwoordelijkheid om te participeren.

Veel taken die we nu als overheidstaken omschrijven - zoals zorg, onderwijs en woningbouw -, zijn ooit begonnen als particulier initiatief. In de loop van de twintigste eeuw zijn de taken steeds meer bij de overheid komen te liggen. Die voerde ze samen met maatschappelijke organisaties uit. Maar vanaf de jaren tachtig werd ook steeds vaker naar de markt gekeken. De

laatste jaren is men (deels) teruggekomen van die nadruk op de markt. Daarvoor in de plaats is een sterkere focus op de samenleving komen te liggen. Op individuele burgers en hun verbanden. Het gaat om een vitale samenleving. Een samenleving waarin mensen zich zonder concrete

tegenprestatie willen inzetten voor hun medemens, buurt, vereniging, gemeente, de natuur of ander ideaal. Dat vraagt om een andere overheid met een andere rolopvatting. Een overheid die de randvoorwaarden schept voor een behoorlijk maatschappelijk verkeer. De samenleving geeft daarbij zelf vorm aan de invulling en uitvoering van de eigen en gedeelde belangen. Wel moet de overheid het vangnet voor de kwetsbaren in de samenleving blijven en alert zijn op overvraging. Aan de rolverandering van de overheid ligt niets minder dan een paradigmashift, een ommekeer in denken en doen, ten grondslag. Die omslag begint door ervan uit te gaan dat wat nodig is in de eerste plaats groeit in de samenleving zelf. Vervolgens ontstaat vanuit die samenleving (mogelijk) de behoefte aan ondersteuning van de gemeente.

Een bewonersplatform kan dienen als stimulator, aanjager en bewaker om met bewoners creatieve en slimme manieren van participatie te onderzoeken en ondersteunen. Onze inwoners zijn immers bij uitstek de ervaringsdeskundigen in hun eigen buurt. Particulier- en/of vrijwilligersinitiatief wordt daarom door ons beloond door ondersteuning vanuit de gemeente.

Meedoen

Er worden steeds vaker initiatieven door partijen genomen om problemen in de samenleving zelf aan te pakken waarbij onze hulp wordt gevraagd. Dit stimuleren, ondersteunen en faciliteren we graag. De kunst is initiatieven te ondersteunen zonder ze over te nemen. Afhankelijk van de situatie en het onderwerp bepalen we welke rol wij als gemeente willen spelen. Die varieert van geen bemoeienis tot regulering door wet- en regelgeving. Van loslaten, tot faciliteren, samenwerken of sturen.

Burgerinitiatief

Als partner bij een burgerinitiatief brengen wij onze ervaring in. Daarbij houden wij zicht op 'het algemeen belang'. Voor een goede rol bij overheidsparticipatie stimuleren wij ambtenaren om in dialoog te zoeken naar oplossingen. De gemeentelijke visie op het sociaal domein 'Samen leven, samen doen' is hierin leidend.

Meedenken

Bij de beleidsontwikkeling willen wij inwoners, ondernemers en andere partners graag betrekken. Wij gaan ook door met het burgerpanel. We onderzoeken hoe het bereik daarvan kan worden vergroot. Organisaties en verenigingen zoals de jeugdraad, dorps- en wijkraden, centrale vertegenwoordiging van ouderenbonden, belangengroepen e.d. worden actief door ons geconsulteerd op het moment dat er ontwikkelingen zijn die hun achterban aangaan. Dit is in lijn met de kadernota sociaal domein en de cultuurnota. Op ruimtelijk gebied worden ontwikkelingen besproken in bijeenkomsten die in de buurt worden georganiseerd.

Online community

Verder onderzoeken we de mogelijkheid van een online community. We missen een dergelijke marktplaats waar initiatieven op het gebied van burgerkracht ontstaan en/of samenkomen. Een digitaal platform waar inwoners, organisaties, vrijwilligers, verenigingen, bedrijven en de gemeente initiatieven kwijt kunnen en daar ondersteuning voor zoeken. Iedereen kan reageren, een discussie op gang brengen. Zijn of haar inzet aanbieden in de vorm van kennis en kunde, mankracht en misschien wel een financiële bijdrage.

Communicatie

Wij vinden dat communicatie in het teken moet staan van versterking van het vertrouwen van inwoners in politiek en bestuur. Inwoners moeten duidelijk en begrijpelijk worden geïnformeerd. En ideeën van inwoners worden niet alleen "meegenomen" maar er wordt ook teruggekoppeld over deze inbreng. Heldere en goede communicatie is respectvol en draagt bij aan een betere verstandhouding tussen burger en bestuur. En het voorkomt juridische kosten door onnodige bezwaar- en beroepsprocedures.

Sociaal Innovatiefonds

Om de creativiteit en de ondernemingszin in de Bergse samenleving te stimuleren willen wij een Sociaal Innovatiefonds oprichten dat als doel heeft vernieuwende initiatieven te ondersteunen die er toe bijdragen dat binnen het sociaal domein, inwoners van de gemeente zich (meer) gaan inzetten om bij te dragen aan participatie in de samenleving van mensen die ondersteuning nodig hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij geven inwoners graag meer verantwoordelijkheid om bij te dragen aan hun leefomgeving. Als gemeente hebben wij hierin een kleinere en minder sturende rol.
2. Wij bepalen per onderwerp welke rol wij innemen bij initiatieven die vanuit inwoners, ondernemers of andere partners komen.
3. Wij betrekken inwoners, ondernemers en andere partners meer bij de gemeentelijke beleidsontwikkeling, waarbij we streven naar meer betrokkenheid vanuit de inwoners. Dat kan onder meer door inzet van het Burgerpanel. We blijven bouwen aan een actieve, betrokken community en onderzoeken de mogelijkheid van een online platform voor nieuwe initiatieven.
4. Wij zorgen er voor dat de expertise en vakspecialismen van de gemeentelijke organisatie steeds meer bereikbaar zijn voor inwoners.
5. Wij richten een sociaal innovatiefonds op voor inwoners/vrijwilligers, onder meer, om vernieuwende initiatieven binnen het sociale domein te ondersteunen.
6. Door een heldere communicatie beogen wij het vertrouwen van inwoners in politiek en bestuur te versterken.

Thema Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Optimaal digitaal

Vanaf 2017 moet iedereen zijn zaken met de overheid digitaal kunnen regelen. Dit stelt de Rijksoverheid. Daarom investeren we in onze digitale dienstverlening. Zo hebben we de afgelopen periode het digitale zaakdossier gerealiseerd. Dat is een digitaal dossier, waarin de hoeveelheid werk wordt vastgelegd en de kwaliteit en doorlooptijd bewaakt worden. De komende periode bouwen we de digitale dienstverlening verder uit. Zo leveren we waardevolle diensten en producten aan onze klant.

Dienstverlening op maat

Zoveel klanten, zoveel vragen; standaard wanneer het kan, maatwerk indien nodig. Dienstverlening op maat blijft daarom prioriteit. Voor Inwoners die moeilijk in staat zijn gebruik te maken van digitale voorzieningen, blijft het mogelijk om te bellen of om naar het stadskantoor te komen. Het streven blijft om iedereen in één keer te voorzien van het juiste antwoord of het juiste product. Het klantcontact is daarbij professioneel, snel, deskundig, transparant en vriendelijk.

Beste gemeentelijke dienstverlener

Samen met onze regiopartners worden wij een van de beste gemeentelijke dienstverleners. Dat is onze ambitie. Daarvoor bouwen we aan een gezamenlijk klantcontactcentrum (KCC). Wat is er al gebeurd?

- We optimaliseerden de telefonie
- We optimaliseerden de bedrijfsprocessen. Zo leveren we een betrouwbaar klantresultaat.

We investeren in verdere verbetering van onze bedrijfsprocessen. Zo verbeteren we onze dienstverlening. Onze producten en diensten moeten betrouwbaar en duurzaam zijn en waardevol voor onze klant.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Onze ambitie: wij willen bij de beste gemeentelijke dienstverleners horen. Dat doen we in samenwerking met onze regiopartners. Daarom leveren wij dienstverlening op maat. Klanten moeten in één keer een antwoord krijgen op hun vraag, of in één keer het juiste product krijgen.
2. We willen dat een klant 24/7 bij ons terecht kan. Daarom bieden we onze diensten en producten zoveel mogelijk digitaal aan. Het gebruik hiervan stimuleren wij. Daarnaast mogen klanten, voor wie het digitaal echt niet mogelijk is, ons nog steeds bellen of naar het stadskantoor komen. Omdat we ook hen graag willen helpen.
3. Wij letten goed op de kosten voor dienstverlening. Hiervoor maken we een vergelijking met de kosten van gelijksoortige gemeenten. We streven naar kostenreductie, innovatie en slim inzetten van mensen en middelen.
4. We streven naar een eenvoudige website. Hierop bieden we open data aan en kunnen we contact leggen met de gebruikers. We stellen hiervoor een stappenplan op, dat in lijn ligt met het stappenplan van het Rijk (zie data.overheid.nl).
5. We willen snel internet voor onze gemeente, bijvoorbeeld via breedband. De mogelijkheden onderzoeken we met belanghebbenden. Zo kunnen we de lokale economie versterken en innovatieve initiatieven bevorderen.

Jacob Obrechtlaan 4
Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom

T (0164) 27 70 00
F (0164) 24 58 74
stadskantoor@bergenopzoom.nl
www.bergenopzoom.nl